

Laboratorul nr 3

Proiectarea filtrelor discrete de tip IIR folosind prototipuri analogice

Filtrele discrete se pot proiecta fie pornind de la un prototip analogic, fie utilizand metode de sinteza directă. Aceasta lucrare de laborator își propune să exemplifice două metode de sinteza a filtrelor discrete folosind prototipuri analogice: metoda transformării Z biliniare și metoda invariantei răspunsului la impuls.

1. Sinteza filtrelor discrete folosind metoda invariantei răspunsului la impuls

Aceasta metoda se bazează pe faptul că, în cazul în care se esantionează răspunsul la impuls al filtrului analogic cu o frecvență suficient de mare, se poate scrie funcția pondere a filtrului discret pe baza acestor esantioane. Cu alte cuvinte, știind $h(t)$, se poate determina $h[n]$ cu urmatoarea formula:

$$h[n] = T_s h(nT_s), \text{ unde } H(z) = \sum_{n=0}^{\infty} h[n] \cdot z^{-n} \quad (1)$$

Corespunzător, relația dintre răspunsul în frecvență a filtrului discret și cea a filtrului continuu este:

$$H(\omega_d) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} H_c \left(j \left(\frac{\omega}{f_s} + \frac{2\pi}{T_s} k \right) \right) \quad (2)$$

Dacă $H_c(\omega) = 0$ pentru $|\omega| \geq \frac{\omega_s}{2}$, atunci $H(\omega_d) = H_c(j \frac{\omega}{f_s})$ pentru $|\omega| \leq \frac{\omega_s}{2}$.

A1: Ce tip de filtre discrete pot fi implementate folosind metoda invariantei la impuls?

Pentru a determina $h[n]$ se descompune $H_c(s)$ într-o sumă de fractii simple:

$$H_c(s) = \sum_{k=1}^N \frac{A_k}{s - s_k} \quad (3)$$

Atunci răspunsul la impuls al filtrului analogic va fi:

$$h_c(t) = \sum_{k=1}^N A_k \cdot e^{s_k t} \cdot \sigma(t) \quad (4)$$

Corespunzător, răspunsul la impuls a filtrului discret este:

$$h[n] = T_s \cdot h(nT_s) = \sum_{k=1}^N T_s A_k \cdot e^{s_k n T_s} \cdot \sigma[n] \quad (5)$$

iar funcția de transfer este:

$$H(z) = \sum_{k=1}^N \frac{T_s A_k}{1 - e^{s_k T_s} \cdot z^{-1}} \quad (6)$$

A2: Sa se sintetizeze un filtru discret care provine din urmatorul prototip analogic

$$H(s) = \frac{0.01}{s + 0.01} \text{ folosind metoda invariantei la impuls.}$$

A3: Sa se proiecteze filtrul discret în Matlab (se va folosi funcția Matlab impinvr) și sa se verifice în Simulink faptul ca filtrul discret implementat aproximează $H(s)$.

2. Sinteză filtrelor discrete folosind metoda transformării Z biliniare

Considerand un filtru analogic cu funcția de transfer $H(s)$, se face schimbarea de variabilă:

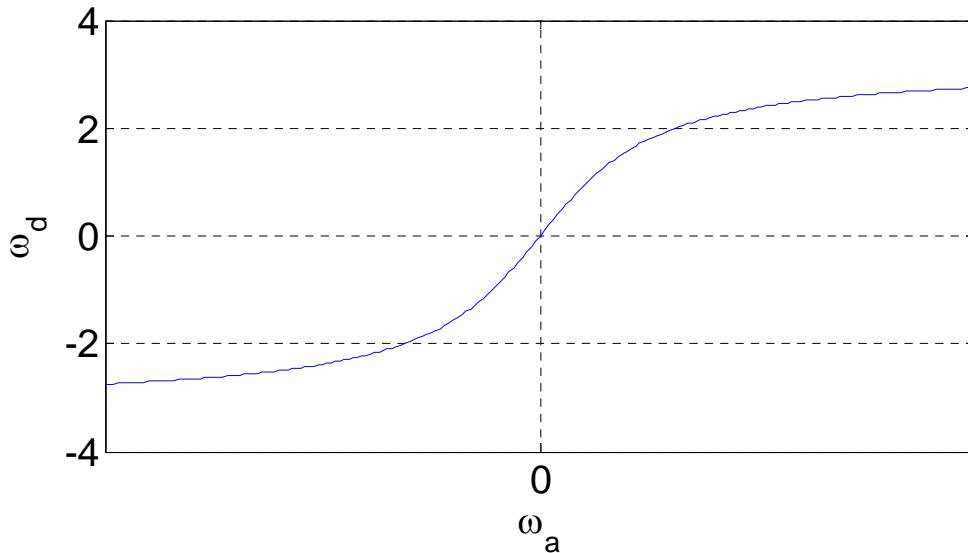
$$s = \frac{2}{T_s} \frac{1-z^{-1}}{1-z^{-1}} \quad (7)$$

unde T_s reprezintă perioada de esantionare utilizată.

Transformarea de frecvență din domeniul S în domeniul Z rezultă din relația (7):

$$\omega_d = 2 \cdot \arctan\left(\frac{\omega_a T_s}{2}\right)$$

Prin urmare, dependența lui ω_d de ω_a este una de tip tangenta. Dacă perioada de esantionare este mică (frecvența cu care se face esantionarea este mare relativ la banda semnalului/sistemului), atunci filtrul discret poate approxima oricărui filtru analogic de bine.

Variatia frecventei ω_d corespunzatoare domeniului Z la variatia frecventei ω_a corespunzatoare domeniului S.

A4: Sa se sintetizeze un filtru discret de tip FTJ cu frecvență de tăiere 0.25π folosind transformarea biliniară (se va folosi prototipul analogic $H(s) = \frac{\alpha}{s + \alpha}$ și se va considera $T_s=1$).

A5: Sa se proiecteze în Matlab (se va folosi funcția Matlab bilineară) și să se verifice în Simulink faptul că filtrul discret implementat aproximează pe $H(s)$.

A6: Sa se scrie un script în Matlab în care să se proiecteze folosind metoda invariantei la impuls și transformarea Z biliniară filtrele discrete care au drept prototip urmatorul filtru analogic (se consideră $T_s=0.01s$):

$$H_a(s) = \frac{17410}{s^2 + 138s + 17410}$$

Comparati caracteristicile de frecventa ale celor doua filtre discrete obtinute (se va folosi functia Matlab freqz).

3. Utilizarea utilitarului fdatool pentru proiectarea filtrelor IIR discrete.

*A7: Sa se proiecteze folosind utilitarul **fdatool** filtre IIR de tip: trece jos, trece sus, trece banda si opreste banda. Sa se exporte in Matlab si apoi in Simulink coeficientii filtrului.*